

ИСА, МУСА И КАДИЯТА ТАТСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

Веднъж на пътя се настигнали двама души и се заприказвали. Единият попитал:

— Как се казваш и далеч ли отиваш?

Другият отвърнал:

— Казвам се Иса. Отивам в града да търся работа. А ти как се казваш и къде отиваш?

— Аз пък се казвам Муса. Също отивам в града да търся работа.

Тогава Иса попитал:

— А какво можеш да правиш?

Муса отговорил:

— Каквото се наложи.

Иса казал:

— Това е хубаво. Аз също правя каквото се наложи. Ще работим заедно.

Така те се запознали и тръгнали заедно.

Кой ги знае колко са вървели, но към пладне стигнали в града и почнали да чукат от порта на порта и да викат:

— Има ли някой някаква работа? Има ли някой някаква работа?

Много къщи обиколили Иса и Муса да търсят работа и най-сетне един старец ги попитал:

— А наемате ли се да ми обърнете нивата?

Иса и Муса се спогледали и отговорили:

— Защо пък не?! Наемаме се!

Старецът ги завел на нивата, дал им лопати и си отишъл.

Иса свалил халата си, хванал лопатата и започнал да обръща нивата. А Муса се качил на една могилка, забил лопатата до дръжката в земята, закачил на нея халата на Иса и седнал под сянката му. Забие Иса лопатата в земята, а Муса от могилката вика: „Хоп!“ Отхвърли Иса пръстта, а Муса пак: „Хоп!“ И така през цялото време.

Вижда Иса, че Муса мързелува, но не се решава да го накара да работи. А времето върви. Иса все работи и работи, без да вдигне глава.

На края се уморил. Нали нивата била голяма. Пък и денят бил горещ. Отрил Иса потта от челото си и погледнал към Муса. А Муса станал на крака и се престорил, че също се уморил. Стои и тежко диша.

Иса въздъхнал и пак се заловил за работа. Забие лопатата в земята, а Муса вика от могилката: „Хоп!“ Отхвърли Иса пръстта, а

Муса пак: „Хоп!“

До залез слънце Иса прекопал цялата нива. Взел си халата и се запътил към стопанина.

След него тръгнал и Муса.

Отишли при стареца и казали, че работата е свършена.

Старецът им хвърлил един ершефи. Муса скочил пръв и хванал монетата.

— Вече е късно! Утре ще я разменим и ще си поделим печалбата — казал Муса и сложил монетата в джоба си. — А сега трябва да преспим някъде.

Иса премълчал.

Открили в града една купа сено и пренощували в нея. Сутринта пак обикаляли къщите и викали:

— Има ли някой някаква работа? Има ли някой някаква работа?

Един търговец им предложил да натоварят една кола с пъпеша и да ги продадат на пазара.

— Продадете ли всичко, ще ви платя добре — казал търговецът.

Иса товари колата, а Муса стои по-далечко и вика: „Въх! Въх!“

Закарали пъпешите на пазара и започнали да продават. А пъпешите били узрели, вкусни, грамадни, така че не се наложило да канят купувачите. Иса подава на купувачите пъпеша, а Муса стои по-далечко и вика: „Въх! Въх!“ И така цял ден.

Когато пъпешите се свършили, Иса и Муса отишли при търговеца, дали му всичките пари и зачакали възнаграждението. Когато доволният търговец преброил всичките пари, Муса му казал:

— Е, хайде, плати ни!

Търговецът им дал един ершефи и ги отпратил. Когато Иса и Муса тръгнали по улицата, Муса казал:

— Иса, време е да си разделим парите.

Иса се възмутил:

— Аз работих, изморях се, но какво правеше ти, че да вземаш част от моите пари? Не искам да дяля с теб. Ти си чисто и просто безделник. Дай ми парите и си върви по пътя.

Ала Муса обидено попитал:

— А кой седеше на могилката, когато ти обръщаше нивата?

Иса отвърнал:

— Ти.

А Муса пак:

— А кой ти викаше от могилката: „Хоп! Хоп!“?

Иса отвърнал:

— Ти.

— А когато ти товареше колата, кой стоеше до теб и викаше:
„Въх! Въх!“?

— Ти.

А Муса пак:

— А на пазара, когато ти продаваше, кой викаше: „Въх! Въх!“?

— Ти!

И тогава Муса казал:

— В такъв случай не съм ли работил, не съм ли ти помагал?

Думите на Муса ядосали Иса и той викнал:

— Къде се е чуло и видяло да се плаща за „хоп“ и „въх“? Не съм съгласен с теб. Дай тук всичките пари! Те не са твои!

Между Иса и Муса пламнал спор.

— Хитрец! Измамник! — викал Иса. — Дай ми парите!

А Муса отговарял:

— Ти си хитрец и измамник! Ти искаш да ме изиграеш!

Хората чули спора им, събрали се край тях и ги заразпитвали защо се карат така. Иса разказал на хората всичко, както си е.

— За „хоп“ и „въх“ този измамник иска да вземе част от печалбата ми.

Хората се възмутили от Муса, а той си знаел едно:

— Аз също работих, помагах му.

Разбрали хората, че спорът им няма да има край, и ги посъветвали да идат при кадията.

— Той сигурно правилно ще реши спора ви — казали те.

Отишли Иса и Муса при кадията, разказали всичко, както си е, и зачакали решението. А кадията изслушал и двамата и попитал:

— Парите в кого са?

— В Муса.

Кадията се почесал по тила и казал:

— Изтичай Муса да размениш парите, аз ще ги разделя по чест и съвест. Всеки ще получи честта си. Аз съм наредил да повикат няколко свидетели.

Радостният Муса изтичал до дюкяна, разменил парите и ги дал на кадията. Кадията сложил парите в една торбичка и попитал Муса:

— Кажи ми, Муса, за „дзън“ и „зън“ също ли се плаща?

Иса се поклонил и казал:

— Да, почтени кадия, плаща се!

Тогава кадията хвърлил на пода торбичката с парите. Парите дръпнали: „Дзън“.

— Муса, ти чу ли звука „дзън“?

Муса се поклонил и казал:

— Да, чух го, почтени кадия!

Тогава кадията вдигнал торбичката с парите, повикал Муса до себе си, разклатил торбичката до ухото му и попитал:

— А какъв звук чу сега?

Муса пак се поклонил и отвърнал:

— „Зън-зън“, почтени кадия!

И в този миг кадията казал:

— Е, сега вашият спор е решен. Муса за „хоп“ и „въх“ получи „дзън“ и „зън“. А Иса за работата ще си получи всички тези пари. Те са спечелени от него.

Муса искал да се възмути, но нямало как: хората го затрупали с проклетия и го изблъскали през вратата.

Муса бягал по пътя, без да се оглежда. А Иса си взел парите, благодарил на хората и тръгнал из града да търси нова работа.

За такива хора като Муса народът казва: на чужда кола далеч няма да стигнеш!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.